

**UCHWAŁA NR LXIX/448/2023
RADY GMINY LIPIE**

z dnia 26 października 2023 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji projektu socjalnego pn. „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80 +
” w gminie Lipie w roku 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023, poz. 40) oraz art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 901 ze zm.).

**Rada Gminy Lipie
uchwała, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji projekt socjalny pn. „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80 +” w gminie Lipie w roku 2023, który stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Lipie

Zbigniew Bystrzykowski

Projekt opracowała: Ilona Kubicka

Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym

rada gminy
Iwona Karpińska-Marchewka

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LXIX/...../2023
Rady Gminy Lipie
z dnia 2023 r.

PROJEKT SOCJALNY
„Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80 +
w gminie Lipie w roku 2023 ”

*„ Starzenie się nie jest złem, któremu trzeba się podporządkować,
jest powołaniem, na które trzeba umieć odpowiedzieć ”*

Jan Paweł II

SPIS TREŚCI

1.Wstęp.....	1
2.Sytuacja demograficzna gminy Lipie	3
3.Cel projektu.....	7
4.Zadania projektu.....	7
5.Odbiorcy.....	8
6.Organizatorzy.....	8
7.Miejsce i termin realizacji.....	8
8.Harmonogram.....	8
9.Zakładane rezultaty.....	9
10.Finansowanie.....	9
11.Zakończenie.....	10

WSTĘP

„Polskie społeczeństwo się starzeje”- są to alarmujące dane uzyskane z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2021 roku. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym spadł do 59,3 %. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł do ponad 22%. Oznacza to, że przeszło co piąty mieszkaniec Polski ma ponad 65 lat. Wzrost liczby osób starszych w społeczeństwie wynika z dwóch podstawowych zjawisk: zmniejszania się liczby urodzeń oraz wydłużenia trwania życia. Na długość trwania życia wpływa w różnym stopniu wiele czynników. Do najważniejszych z nich należą: cechy genetyczne, warunki bytowe, styl życia, poziom opieki zdrowotnej, stan środowiska, w tym również środowiska pracy. Wraz z wiekiem zmienia się zdolność do wykonywania pracy, co wpływa na jej jakość. W miarę starzenia się społeczeństwa spada też jego liczebność. Szacuje się, że w 2050 roku na 1 osobę w wieku poprodukcyjnym przypadają będą 2 osoby w wieku produkcyjnym. Prognozy wskazują także a fakt, iż w 2060 roku Polska może stać się najstarszym pod względem wieku społeczeństwa krajem Unii Europejskiej. Jesteśmy starzejącym się społeczeństwem i posiadamy bardzo małe szanse na stabilność demograficzną. Starzejące się społeczeństwo to poważne zagrożenie dla stabilności państwa. Widać to bardzo wyraźnie na przykładzie starzejącego się społeczeństwa polskiego. Maleje liczba osób w wieku produkcyjnym, a coraz więcej ludzi starszych wymaga pomocy ze strony państwa, czy rodziny. Starzenie się społeczeństwa to proces biologiczny związany z konkretnymi zmianami demograficznymi. Jako podstawę definicji „starości” przyjmuje się często liczbę przeżytych lat lub też uwzględnia się przede wszystkim zmiany biologiczne zachodzące w organizmie, wyznacznikiem może być także stan psychiczny. W przypadku ludzi starszych łączą się te wszystkie cechy charakterystyczne dla większości z nich, w tym przypadku cechy biologiczne, psychiczne oraz indywidualne dla każdego człowieka. Fizjologiczne przejawy wieku podeszłego są podobne do zmian chorobowych, jednak nie są chorobą. Za początek starości przyjmuje się umownie 60 - 65 rok życia, kiedy to proces ten jest wyraźnie nasilony. Do częstych cech wieku starczego zalicza się: postawę niechętną wobec nadchodzących zmian i nowości. Ludzie starsi przywykają do pewnych sposobów zachowań, mieszkania, kręgu znajomych oraz do swojego spostrzegania świata. Nie wyrażają zgody na podjęcie jakichkolwiek zmian, które chociażby wiążą się z poprawą standardu ich życia.

Ludzi starszych cechuje brak właściwej „ruchliwości umysłowej”, co prowadzi do zatrzymania poglądów na pewnym poziomie. Człowiek stary ufa swoim dawnym autorytetom i swoim poglądom ukształtowanym przed laty. Boi się o swoją przyszłość, staje się skąpy, nieufny, traci wrażliwość na problemy innych. Łatwo popada w przygnębienie. Brak wiary we własne siły wyraża się brakiem zaufania w stosunku do innych ludzi.

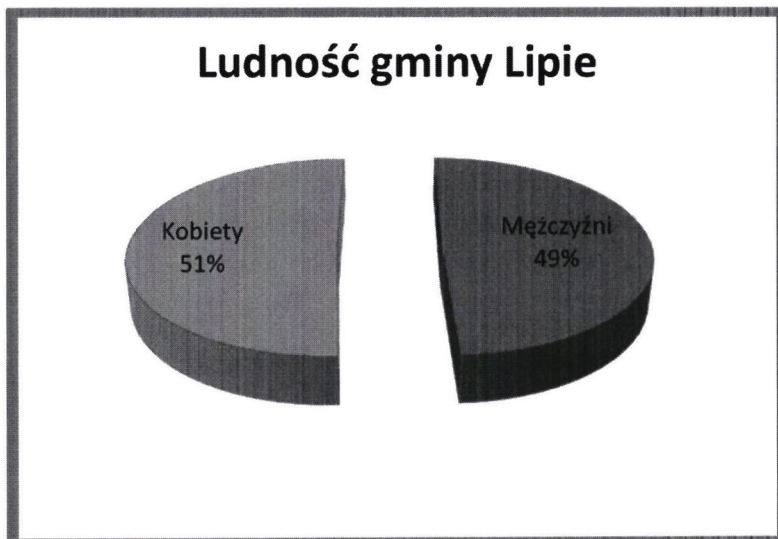
Zmniejszenie się potencjału opiekuńczego rodziny, zwiększenie obciążenia systemu emerytalnego, zwiększenie kosztów ochrony zdrowia oraz kosztów pomocy środowiskowej i opieki instytucjonalnej to jedne z głównych problemów z którymi borykają się seniorzy. Sytuacja bytowa ludzi starszych pogarsza się. Wpływa na to nie tylko sama wysokość dochodu tych rodzin, ale także możliwość gospodarowania nim, często ograniczona w następstwie zwiększonych potrzeb związanych z korzystaniem z pielęgnacji, a także większych wydatków na zakup leków, żywności, środków higienicznych, czy opatrunkowych. Dlatego tak ważna rola samorządów lokalnych w kreowaniu polityki wobec ludzi starych, starzenia się i starości oraz współpracy władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi celem stworzenia lokalnych programów, projektów uwzględniających lokalną specyfikę, strukturę potrzeb i możliwości ich zaspokajania.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY LIPIE

Gmina Lipie położona jest w północnej części województwa śląskiego. Jest jedną z dziewięciu gmin wchodzących w skład powiatu kłobuckiego. Mieści się w powiecie kłobuckim. W skład gminy wchodzi 21 miejscowości. Gmina podzielona jest na 19 sołectw. Gmina Lipie sąsiaduje: od północy z gminą Działoszyn i gminą Pątnów, od zachodu z gminą Rudniki, od południa z gminą Krzepice i Opatów, a od wschodu z gminą Popów. Gmina Lipie zajmuje obszar 99,07 km², co stanowi 11,14 % powierzchni powiatu kłobuckiego.

Według danych - stan na dzień 31.12.2022 r. gmina liczyła **6.140 tys. mieszkańców** /osoby zameldowane na pobyt stały lub czasowy /, w tym **3.010 tys. mężczyzn** i **3.130 tys. kobiet**.

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Z danych statystycznych mieszkańców w podziale według płci obserwuje się nieznaczną przewagę kobiet / tj. około 2% więcej niż mężczyzn /, a więc w strukturze płci liczniejsza jest populacja kobiet /.

W gminie Lipie zameldowanych na pobyt stały i czasowy było **6.140 tys. mieszkańców** / stan na 31.12.2022 r./ . W przedziale wiekowym / stan na 31.12.2022 r. / od 0 – 17 lat gmina liczyła **516 M i 533 K**, w wieku 18 lat - **18 M i 32 K**, 19-65 – **1.991 M i 19 – 60 - 1.692 K**, > 65 - **485 M**, > 60 - **873 K**. **Ogółem gmina liczyła 3.010 mężczyzn oraz 3.130 kobiet.**

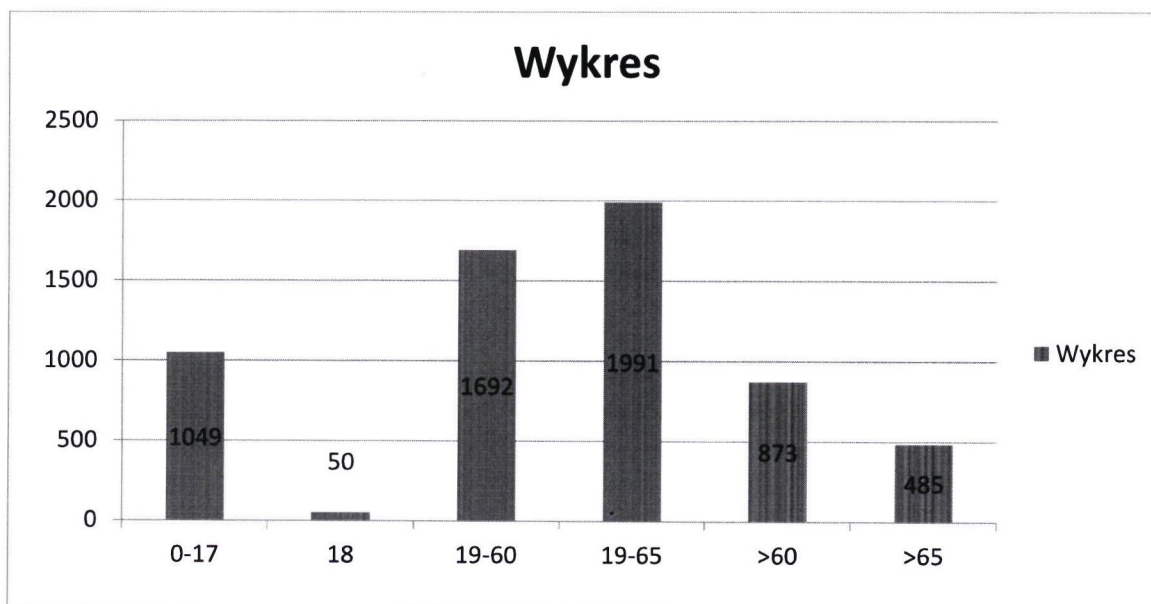
Stan mieszkańców na dzień 30.09.2023 r. wynosi :

Ogółem: 6.115 osób / w tym 3.082 K i 2.965 M zameldowanych na pobyt stały oraz 33 K i 35 M zameldowanych na pobyt czasowy/.

Wśród mieszkańców gminy Lipie w wieku poprodukcyjnym grupa seniorów 80+ stanowi około **4,70 %** całej populacji gminy / 289 osób w wieku 80 + / przewidywany stan na 31.12.2023 r./- osoby zameldowane na terenie gminy Lipie na pobyt stały i czasowy. Liczba ta nie dotyczy osób zamieszkujących bez zameldowania. Liczba ta może do końca roku ulec zmianie.

- 4 -

Wykres 2 Statystyka mieszkańców według wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Lipie - stan na dzień 31.12.2022 r.

Starość to ostatni etap życia człowieka, etap nieunikniony, doświadczy lub doświadcza go każdy, którego życie nie zostanie w tragiczny sposób przerwane w młodości. Jest to okres, który przebiega bardzo różnie. Starość jest wynikiem końcowym starzenia się, czyli zmniejszenia zdolności do odpowiedzi na stres środowiskowy, który pojawia się w organizmie wraz z upływem czasu, naturalne i nieodwracalne nagromadzenie się uszkodzeń wewnątrzkomórkowych, przerastające zdolność organizmu do samonaprawy.

Środowisko życia starszych mieszkańców gminy Lipie jest bardzo zróżnicowane, tak jak i warunki ich życia. W środowisku lokalnym jest pewna grupa osób aktywnych, głównie kobiet, które zrzeszają się w Kołach gospodyń wiejskich. Jednak wiele osób jest samotnych, k nie podejmujących żadnych aktywności, rzadko wychodzących z domu. Ludzie starsi mają problemy zdrowotne, finansowe. Obecna inflacja dodatkowo obciąża budżet osób starszych. Często osoby te wymagają pomocy ze strony osób drugich. W przypadku, gdy nie mają rodzin – opiekę i pomoc zapewnia tutejszy Ośrodek. W obecnych czasach obserwujemy także nasilenie konfliktów międzypokoleniowych. Dzieci często opuszczają swoich rodziców i nie wywiązują się ze sprawowania opieki nad nimi. Ponadto szybki rozwój techniczny sprawia, że osoby te nie nadążają za rozwojem naukowo – technicznym.

Kolejnym problemem z jakim borykają się ludzie starsi jest brak wsparcia nie tylko ze strony rodziny, ale także sąsiadów oraz samotność. Osoby te pomimo swoich przyzwyczajzeń i braku rozmowy, oczekują na zainteresowanie ze strony najbliższego otoczenia. Liczą także na pomoc zarówno ze strony środowiska lokalnego, jak i władz lokalnych.

Wsparcie społeczne jest potrzebne ludziom w każdym wieku. Jednak osoby starsze potrzebują go szczególnie, a potrzeba ta nasila się w miarę jak pojawia się stopniowe ograniczenie sprawności psychofizycznej i samodzielności oraz możliwości adaptacji społecznej. Złe przystosowanie do starości objawia się m.in. wrogością, występowaniem lęków, konfliktowością, izolacją, poczuciem winy, zależnością od innych, obawą przed innymi, skłonnością do stanów depresyjnych. Osoby starsze winny mieć zapewnioną możliwość godnego i bezpiecznego życia. Oczekują oni na zainteresowanie ze strony najbliższego otoczenia, a w przypadku niemożności jej otrzymania na pomoc ze strony władz lokalnych, a tym samym wsparcia społecznego. Jak z powyższego wynika szczególna rola jeżeli chodzi o problemy ludzi starszych spoczywa na samorządzie gminnym.

Dlatego też władze lokalne po raz kolejny wystąpiły z propozycją obdarowania mieszkańców 80 - letnich i starszych świątecznymi paczkami Bożonarodzeniowymi. Wśród nich znajdują się osoby ubogie, samotne, chore i niepełnosprawne.

Paczki Bożonarodzeniowe mają utwierdzić seniorów w przekonaniu o przynależności do społeczności i wzmocnieniu więzi społecznych. Ponadto każda paczka zawierać będzie życzenia świąteczne skierowane dla seniorów od władz lokalnych.

Gmina Lipie pragnie w ten sposób wyjść z inicjatywą projektu socjalnego skierowanego dla osób starszych i poprzez wsparcie rzeczowe w formie „paczki świątecznej” kultywować tradycję więzi lokalnych.

Projekt socjalny „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów 80 +” w gminie Lipie w roku 2023 to jedno z działań mających na celu integrację obdarowanych paczkami mieszkańców z władzami lokalnymi oraz lokalną społecznością. Biorąc pod uwagę postępujące zmiany ról osób starszych w polskich rodzinach oraz stale wzrastające ceny żywności władze lokalne po raz kolejny podejmują tę inicjatywę.

CEL PROJEKTU

Święta Bożego Narodzenia to jeden z tych okresów w roku, kiedy rodzina się jednoczy. Święta winno się spędzać w gronie rodzinnym. Wiele jest jednak osób zapomnianych, samotnych i potrzebujących. Często osoby starsze w ciszy i spokoju przeżywają swoje małe dramaty, trudności materialne, zdrowotne, fizyczne, czy psychiczne. Czekają na kogoś, kto nie przyjdzie, zmagając się z trudem dnia codziennego. Wspomnienie młodości potęguje w nich przeświadczenie o własnych ograniczeniach, słabościach i bezradności. Osoby starsze, samotne potrzebują naszego zainteresowania, wsparcia i pomocy.

Celem projektu jest przygotowanie paczek świątecznych dla seniorów w wieku 80 + wraz z życzeniami świątecznymi złożonymi przez władze lokalne Gminy Lipie. Paczki świąteczne mają utwierdzić seniorów w przekonaniu o przynależności do społeczności lokalnej oraz zapobiec poczuciu osamotnienia, porzucenia, zapomnienia i alienacji. Wręczenie paczek wraz z życzeniami ma na celu wywołanie pozytywnych emocji, uśmiechu na twarzy oraz wzmocnienia poczucia więzi społecznych i integracji z lokalną społecznością. Odwiedziny i składane życzenia mają uświadomić seniorom jak wiele wnoszą oni do naszego życia: radości, szacunku, miłości i spokoju, a także mądrości. W ten sposób władze lokalne wraz z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pragną podziękować seniorom za ich doświadczenie i mądrość życiową.

Władze gminy obdarowując seniorów paczkami pragną także pokazać, że seniorzy odgrywają bardzo ważną rolę w życiu społeczności lokalnej gminy Lipie.

ZADANIA PROJEKTU

- wsparcie rzeczowe w postaci „ paczki świątecznej”,
- zacieśnienie więzi,
- wzmocnienie relacji pomiędzy seniorami, a pracownikami GOPS,
- zmniejszenie poczucia osamotnienia, szczególnie w okresie świątecznym,
- wzrost poczucia własnej wartości,
- kultywowanie tradycji ,
- wzrost poczucia przynależności do społeczności lokalnej,
- poprawa samopoczucia seniorów.

ODBIORCY

Osoby w wieku 80 lat i więcej tj. 80 + zamieszkałe na terenie gminy Lipie / w tym zameldowane na pobyt stały jak i czasowy oraz zamieszkujące bez zameldowania.

ORGANIZATORZY

Inicjatorem projektu socjalnego jest Gmina Lipie, natomiast realizatorem - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipiu.

MIEJSCE I TERMIN REALIZACJI

Paczki świąteczne – Bożonarodzeniowe z żywnością i życzeniami świątecznymi mogą być odbierane w siedzibie GOPS w Lipiu. Osobom, które nie będą mogły odebrać paczek osobiście lub przez członków rodziny, czy osoby upoważnione - paczki dostarczone zostaną do posesji przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipiu.

TERMIN: grudzień 2023

HARMONOGRAM

1. Ustalenie szczegółów dotyczących zorganizowania dowozu paczek do posesji oraz sporządzenie listy seniorów w wieku 80+.
2. Ustalenie listy produktów żywnościowych składających się na paczkę żywnościową.
3. Zamówienie paczek żywnościowych zgodnie z Regulaminem Zamówień Publicznych GOPS w Lipiu.
4. Przygotowanie paczek wraz z życzeniami świątecznymi.
5. Rozwiezienie paczek do posesji seniorów 80+ z terenu gminy Lipie przez pracowników GOPS w Lipiu lub odbiór paczek w siedzibie GOPS przez osoby upoważnione.

ZAKŁADANE REZULTATY

Wręczenie paczek świątecznych ma na celu wsparcie osób starszych 80+, w tym samotnych, niepełnosprawnych, odrzuconych, ubogich, chorych, które w okresie Świąt Bożego Narodzenia pozostają niejednokrotnie samotne. Obdarowanie osób paczkami świątecznymi pozwoli uczestnikom projektu choć na chwilę poczuć ciepło zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia oraz zapobiec poczuciu osamotnienia, czy odrzucenia. Uczestnicy projektu mają szansę poczuć choć na chwilę, że przynależą do społeczności lokalnej, w której odgrywają bardzo ważną rolę.

Dodatkowo rozmowa z pracownikami pozwoli na wzmocnienie więzi społecznych, zmniejszenie poczucia osamotnienia, odrzucenia. Projekt stanowi szansę na wypracowanie pozytywnych relacji społecznych. Wręczenie świątecznych paczek wraz z życzeniami skierowanymi do seniorów od władz lokalnych pozwoli uczestnikom projektu w większym stopniu zaspokoić potrzebę przynależności i uznania oraz szacunku. Podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej poprzez kontakt pracowników z seniorami wpłynie pozytywnie na łamanie stereotypu starości.

FINANSOWANIE

Podarunki świąteczne w formie paczek żywnościowych zostaną sfinansowane ze środków własnych budżetu gminy. Zakłada się zakup / **289 paczek w cenie 100 zł.** / W gminie Lipie zameldowanych jest **289** osób, które ukończyły lub do końca bieżącego roku ukończą 80 lat. Liczba ta może ulec zmianie., ze względu na fakt, iż niektóre osoby przez dłuższy czas zamieszkują na terenie gminy bez meldunku u swoich krewnych.

Uczestnicy projektu / lub członkowie rodziny / będą kwitować odbiór paczek na przygotowanych przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipiu pokwitowaniach.

ZAKOŃCZENIE

Realizowany projekt jest wsparciem najbardziej potrzebującej części społeczności lokalnej oraz odpowiedzią na zdiagnozowaną potrzebę poczucia przynależności, osamotnienia i akceptacji, zwłaszcza w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Zdaniem władz lokalnych jakość życia seniorów to ważny element aktywnej polityki społecznej i rodzinnej każdej gminy. Polityka senioralna to element, którego nie można pominąć w planach rozwoju społeczności lokalnej. Pamięć o najstarszych mieszkańcach gminy, zwłaszcza w tak ważnym dla każdego człowieka okresie Świąt Bożego Narodzenia stanowi ważny element wsparcia. Święta te kojarzą się ze spokojem, ciepłem, szczęściem, serdecznością, bezpieczeństwem i miłością ze strony rodziny. Jednak jak to często bywa nawet w okresie Świąt Bożego Narodzenia zdarza się, że wiele osób pozostaje samotnych w swoich domach.

Samotne Święta są bardzo trudnym okresem dla tych, którzy je przeżywają. Mnogość przekazów medialnych, społeczne wzorce zachowań sprawiają, że niespełnione potrzeby boją coraz bardziej. Pojawia się wtedy uczucie odrzucenia, osamotnienia oraz cierpienie psychiczne, które pogarsza stan zdrowia osób samotnych. Dlatego tak ważnym jest zahamowanie tego procesu poprzez odwiedziny seniorów przez pracowników socjalnych w ich domostwach, złożenie życzeń, wręczenie paczek oraz rozpoznanie potrzeb tych osób, rozmowa, a w miarę potrzeb udzielenie stosownej pomocy, porady i pracy socjalnej.

W rezultacie poprzez realizację pracy socjalnej może zostać zahamowany proces odrzucenia i wykluczenia społecznego. Należy pamiętać, że czasami rozmowa jest bardzo potrzebna, gdyż osoby samotne najbardziej potrzebują bliskości drugiego człowieka. Niezależnie co dzieje się wokół nas każdy zasługuje na to, aby poczuć ducha Świąt Bożego Narodzenia. Dlatego też realizacja projektu socjalnego pn., „Paczka Bożonarodzeniowa dla seniorów w gminie Lipie w roku 2023” jest zasadna.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowywanie i realizacja projektów socjalnych. Proces starzenia się społeczeństwa nabiera coraz większego tempa i polega na wzroście liczby osób w wieku starszym i ich udziału w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku liczby i udziału dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności. W gminie Lipie również obserwuje się fakt starzenia mieszkańców lokalnej społeczności. Zgodnie z prognozą GUS w kolejnych latach na wsiach będzie znacznie wyższy odsetek osób w wieku 80 lat i więcej. Wskazuje to na potencjalnie większe zapotrzebowanie na różne formy pomocy i wsparcia dla najstarszych mieszkańców lokalnej społeczności. Koniecznym jest więc dostosowanie metod i form pomocy seniorom do ich potrzeb, a także podjęcie innowacyjnych rozwiązań mających na celu zapewnienie jak najlepszych warunków życia dla tej grupy osób.

Założenia do niniejszego projektu opracowano w oparciu o dane statystyczne dotyczące seniorów 80+ zamieszkujących na terenie gminy Lipie. W bieżącym roku sytuacja na rynku żywności znacznie się pogorsza, obserwujemy gwałtownie rosnące ceny żywności, to właśnie ten wzrost uderza mocno w budżet domowy Polaków, zwłaszcza w emerytów i rencistów. Inflacja żywności pochłania większą część miesięcznego budżetu domowego. W związku z tym faktem władze lokalne wychodząc naprzeciw problemom przyspieszeniu tempa wzrostu cen żywności postanowiły zrealizować powyższy projekt, aby choć w minimalnym stopniu zrekompensować mieszkańcom podwyżki cen żywności w postaci jej zakupu.

Ponadto wręczenie paczek świątecznych ma na celu wsparcie osób starszych 80+, w tym samotnych, niepełnosprawnych, odrzuconych, doświadczających chorób i ubóstwa, które w okresie Świąt Bożego Narodzenia pozostają niejednokrotnie samotne lub opuszczone i zapomniane przez najbliższych. Obdarowanie tych osób paczkami świątecznymi pozwoli uczestnikom projektu choć na chwilę poczuć ciepło zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia oraz zapobiec poczuciu osamotnienia, czy odrzucenia. Program będzie realizowany ze środków własnych budżetu gminy. Mając powyższe na uwadze podjęcie uchwały jest uzasadnione.